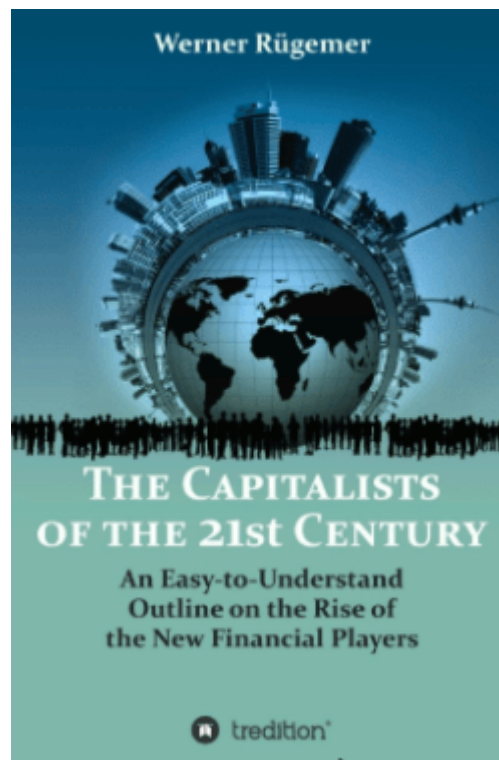

door **Gerrit Zeilemaker**
14 januari 2020

Het nieuwe kapitalisme dat sinds 1980 in opmars is en na de bankencrisis van 2007 domineert wordt vooral gedirigeerd door Amerikaanse kapitaalgroepen als BlackRock, Vanguard, State Street, Fidelity (FMR), enz. die tientallen biljoenen dollar beheren. BlackRock&Co ¹ duiken overal in ondernemingen op en beheren dikwijls samen 70 tot 80 % van de aandelen. Ze zijn verstrengeld in een vaak onzichtbare kluwen van belangen, oefenen overal invloed uit en vormen een hiërarchisch netwerk met BlackRock&Co aan de top.

Online bestellen bij [PapyRossa](#)

Online bestellen bij [tredition](#)

Aldus Werner Rügemer in zijn boek *De Kapitalisten van de 21^e Eeuw* ². In deze 'algemene schets van de opkomst van de nieuwe financiële spelers', zoals de ondertitel luidt, schetst hij de macht en werkwijze van deze nieuwe financiële groepen, de 'transnationale kapitalistische klasse'.

Kapitaalgroepen als BlackRock&Co, private equity investeerders en hedgefonds worden ook wel de schaduwbanksector genoemd. Die benaming is treffend: ze werken ook het liefst zo anoniem mogelijk. Eén voor één beschrijft Rügemer de verschillende soorten financiële organisaties en schetst aan de hand van voorbeelden hun duistere werkwijze. ³

Zo werken ze vooral met de voorkennis van ingewijden, want niet alleen handelen ze met aandelen van ondernemingen waarin ze zelf geïnvesteerd hebben, maar ze speculeren zelfs tegen deze ondernemingen. Voor eigenaren als BlackRock&Co zijn ze de basis van speculaties. Boetes nemen ze daarbij op de koop toe.

BlackRock&Co zijn de grootste insiders van het westerse kapitalisme. Ze hebben nauwe verbindingen met concerndirecties (waar ze vaak zelf inzitten), met regeringen (waaruit ze via de draaideur veel politici aantrekken of ministers en ambtenaren leveren), met ratingbureaus (waar ze als aandeelhouder in vertegenwoordigd zijn), met instituten als het IMF en de Europese Centrale Bank ECB (de draaideur weer) en met top-consultbedrijven als PricewaterhouseCoopers die zowel ondernemingen als regeringen adviseren (en waarin ze ook weer aandeelhouder zijn). Zo kunnen BlackRock&Co niet alleen eerder dan anderen lange-termijnontwikkelingen voorzien, maar ze ook vormgeven en ervan profiteren. Dit wordt ook wel voorkennis genoemd. ⁴

Blackrock, de grootste kapitaalgroep, met in 2016 een belegd vermogen van 6000 miljard dollar, 2 maal het bpp van

Duitsland, heeft een gerobotiseerd superbrein Aladdin (Asset Liability and Debt Derivate Investment Network). In dit programma worden risicofactoren gewogen als regeringwisselingen, oorlogen en militaire acties, aardbevingen, klimaatveranderingen, stakingen en oppositiebewegingen, veranderingen in consumentengedrag, faillissementen en imagocampagnes.

De auteur:

Werner Rügemer (° 1941) studeerde literatuur, filosofie en economie. Hij was actief als journalist en doceerde aan de universiteit van Keulen. Hij publiceerde [een hele](#)

[reeks boeken](#) met kritische analyses van de kapitalistische samenleving, o.a. over internetbedrijven, publiek-private samenwerking, privatisering, corruptie, het dwarsbomen van vakbonden, ... Banken konden zijn aanklachten niet appreciëren en spanden diverse processen tegen hem in.

Rügemer is ook actief in diverse verenigingen. Hij is medestichter van *Aktion gegen Arbeitsunrecht*, is lid van *Transparency International* en van de wetenschappelijke raad van Attac Deutschland.

Het komt er vooral op aan hoe men door voorwetenschap beurswinsten kan behalen. Zo zou een tip uit de regering Trump over de moord op de Iraanse generaal Soleimani wel eens miljoenen kunnen opleveren. ⁵

Naar Europa

BlackRock&Co waren in de 90er jaren nog niet internationaal actief, maar dat veranderde snel. Met Duitsland als bruggenhoofd kwamen ze naar Europa en namen ook in Frankrijk, Groot-Brittannië, Zwitserland, Italië een belang in talloze ondernemingen. Blackrock zelf is mede-eigenaar in 17.309 ondernemingen, banken en andere financiële instellingen wereldwijd en heeft 70 vestigingen in 30 staten. Het zwaartepunt ligt in de Verenigde Staten en de Europese Unie. Omdat BlackRock&Co ook aandelen in elkaars organisaties hebben gaat het om een superkartel!

In Duitsland

In Duitsland ging het echt snel met de regering Schröder van SPD en Grünen. Belastingverlagingen en investeringssubsidies voor ondernemingen en ‘hervormingen’ van de arbeidsmarkt die werkers ontrechtten, arbeid flexibeler maakten, werkloosheidsuitkeringen verlaagden en werklozen disciplineerden. In 2004 liet de Duitse regering advertenties plaatsen met als tekst ‘Duitsland is Europees kampioen en de meest aantrekkelijke investeringslocatie’. Larry Fink, de baas van BlackRock, moedigde Duitse topmanagers aan geen langdurige arbeidscontracten meer te geven.

Ondertussen zijn BlackRock&Co in alle DAX-ondernemingen ⁶ vertegenwoordigd met rond de 5% of meer van de aandelen. Voorts zijn BlackRock&Co mede-eigenaars in honderden andere Duitse ondernemingen en sowieso in duizenden Amerikaanse ondernemingen die in Duitsland en de EU actief zijn, waaronder Apple, Microsoft, Amazon, Facebook, enz.

Bovendien zijn BlackRock&Co veruit de grootste privé-eigenaren van honderdduizenden huurwoningen in Duitsland. Het gaat hier voornamelijk om bedrijfswoningen van geprivatiseerde bedrijven die op advies van bovengenoemde consultatiebedrijven zijn verkocht. De huurpraktijken zijn eenvoudig: in de kleine steden en buitenwijken laat men de woningen vervallen, in de grootstedelijke gebieden renoveert men naar luxewoningen, verdrijft men de oude huurders en jaagt men de huren omhoog.

In Frankrijk

In Frankrijk verschaftte de Minister van Financiën Lagarde ⁷ in de regering Sarkozy belastingvoordelen aan buitenlandse investeerders, maar kon nog geen arbeidshervormingen door zetten. Dat lukte onder de ‘socialist’ Hollande wel die met advies en hulp van Minister van Economie, Macron, de financiële, belasting- en arbeidsverhoudingen massief dereguleerden.

Het moge duidelijk zijn dat BlackRock&Co zeer blij zijn met Macron. Enige maanden na zijn verkiezingsoverwinning nodigde Macron de 21 grootste kapitaalgroepen op het Élysée uit en vroeg om te investeren in Frankrijk: “Kies Frankrijk” was de leus en de staatsaandelen van de Franse spoorwegen en het olieconcern Engie staan te koop. Typerend is dat de bijeenkomst in de zaal plaatsvond waar

normaal de regering vergadert.

Zo werd BlackRock in enkele jaren tot de grootste kapitalist van Frankrijk. De aandeelwaarde van 18 van de 40 CAC-ondernemingen ⁸ bedraagt 35 miljard dollar, terwijl in 2016 het totale bezit van BlackRock in Frankrijk 150 miljard waard was.

Ook adviseerde Blackrock bij de heftig omstreden pensioenhervormingen in Frankrijk. Ze wil het pensioengeld graag gaan beheren. De directeur van de Franse tak van BlackRock, Cirelli, werd onlangs alvast opgenomen in het Légion d'Honneur.

In Groot-Brittannië

In Groot-Brittannië is de eens zo omvangrijke automobieliindustrie totaal door buitenlandse ondernemingen opgekocht. Britse merken als Bentley, Jaguar en Vauxhall zijn in handen van BMW, VW, Ford, Toyota, Honda en andere buitenlandse ondernemingen. Ook overige oude en nieuwe industrie, detailhandel en infrastructuur als vliegvelden, havens, spoorwegen, tolbruggen, energiecentrales, waterwerken, klinieken, verpleeghuizen, media en land- en grootstedelijke eigendommen zijn grotendeels eigendom van buitenlandse investeerders, waaronder oligarchen en belastingontduikers uit rijke en uitgebuite landen van alle continenten.

Ook in Groot-Brittannië behoort BlackRock tot de drie belangrijkste investeerders in de 100 belangrijkste Britse ondernemingen van de FTSE. ⁹ Ze zijn mede-eigenaren bij Shell, British Petroleum, Astra Zeneca, Mark&Spencer.

In 2014 stimuleerde de Britse Minister Van Financiën, George Osborne, de 'pensioenrevolutie' van de BlackRock-lobby. De pensioenen kunnen sindsdien ook in het speciale BlackRock-product ETF ¹⁰ belegd worden. BlackRock kocht de ETF-afdeling van de Barclaysbank en bouwde het uit tot een product dat wereldwijd op beurzen verhandeld wordt. Osborne vergaderde als minister regelmatig met BlackRock-vertegenwoordigers en is nu naast parlementlid, voor vier dagen per maand voor jaarlijks 750.000 euro bij BlackRock in dienst. Zijn opdracht is de pensioenhervormingen bij de Europese Commissie in Brussel te bevorderen, wat na Brexit wel ingewikkelder wordt.

In Zwitserland

Ook in het belastingparadijs Zwitserland domineert BlackRock&Co. Als grote aandeelhouders van banken als Credit Suisse, JPMorgan en Deutsche Bank zijn ze mede-eigenaren van UBS. UBS is de grootste vermogensbeheerder ter wereld. Het beheerde vermogen was in 2004 zo'n 2.250 miljard Zwitserse franken. Tevens zijn ze grootaandeelhouders in een reeks van grote Zwitserse ondernemingen. BlackRock&Co hebben bovendien het vermogensbeheer van de Zwitserse ouderdoms- en invalidenverzekering AHV/AVS in handen gekregen. Nadat de president van de Zwitserse Nationale Bank, Philipp Hildebrand, wegens 'onregelmatigheden' moest aftreden, werd hij onmiddellijk als Europa-vertegenwoordiger van BlackRock aangeworven.

In Italië

In Italië zijn BlackRock&Co vergelijkenderwijs minder wijdverbreid en diepgaand vertegenwoordigd als in Duitsland en Frankrijk. Hier zijn nog resten van de oude staats- en familiebedrijven over. Vooral de Chinese Centrale Bank, Peoples Bank of China (PBOC), kocht zich in de gammele banken Unicredit, Monte di Paschi di Siena en Intesa Sanpaolo in.

Het is aan te nemen dat de nieuwe en oude familieclans – Agnelli, Benetton, Armani en Berlusconi – die aan de onderontwikkeling van het land en het politieke populisme bijdragen hun kapitaal steeds meer aan BlackRock&Co zullen toevertrouwen.

BlackRock adviseert zelfs de Europese Commissie en de ECB

In 2012 bezocht de Minister van Financiën van Obama, Timothy Geithner de Duitse Minister van Financiën, Schäuble, tijdens zijn vakantie. Geithner had BlackRock na de crisis met de redding van de banken en verzekeringsinstellingen belast. Hij drong er bij Schäuble op aan om de geldhoeveelheid te verhogen. Kort erna werd BlackRock adviseur van de Europese Centrale Bank (ECB) en verklaarde ECB-voorzitter Mario Draghi “al het mogelijke te zullen doen” voor de euro...

Zo adviseert BlackRock bij de aankoop van ondernemings- en staatsobligaties en organiseerde de stresstest voor de vier grootste banken in de EU waarin ze zelf áandeelhouder is. BlackRock zette de risicoanalyses op voor de bankenreddingen in Ierland, Griekenland, Groot-Brittannië en Cyprus.

Zo was een groep BlackRock-medewerkers tegelijk met de Troika ¹¹ onder de codenaam ‘project Solar’ in Athene en onder de naam ‘Claire’ in Cyprus bezig de eigen belangen veilig te stellen. Door de advisering van de ECB waren ze goed op de hoogte.

Zo is BlackRock direct betrokken bij de voorstellen rond het Plan PEPP (Pan European Personal Pension). Met het kwaliteitszegel van BlackRock, maar zonder uitkeringsgarantie, zouden werknemers in de EU-lidstaten dit aanbevolen financiële product voor hun oude dag moeten kopen. Daarvoor maakt George Osborne in Brussel reclame en ... krijgt hij van BlackRock een salaris van jaarlijks 750.000 euro.

De andere BlackRock lobbyist, de eerder genoemde Hildebrand, dringt op de grensoverschrijdende fusie van Europese banken aan, pleit voor de ontmachting van nationale financiële toezichthouders en wil een centraal banktoezicht onder controle van de ECB. Met advies van BlackRock natuurlijk!

Een schat aan informatie

Het boek van Werner Rügemer biedt een schat aan informatie over de werkwijze van het kapitalisme in het digitale tijdperk. Zorgvuldig opgetekend uit honderden bronnen probeert Rügemer inzicht te geven in de grootschalige financialisatie van het hedendaagse kapitalisme. Hij legt het netwerk van verbindingen bloot, waarmee hij de grote macht en werking van het kapitaal toont.

Hij toont aan dat deze hedendaagse kapitalisten overal binnendringen. Ze hebben een bijna onontwarbare incestueuze vorm van kruisbestuiving tussen duizenden bedrijven gecreëerd die adviseren over dereguleren en privatiseren en daarmee controleren en profiteren om uiteindelijk te incasseren. Rügemer grootste verdienste is het gedetailleerd blootleggen van dit gigantische web van kapitalistische belangen. Om volledig te zijn moet Rügemer soms wat opsommerig te werk gaan, maar zijn boek blijft goed begrijpbaar en leesbaar. Verwacht geen diepzinnige theoretische bespiegelingen, maar gewoon helder en vooral onthullend hoe het kapitalisme in de hedendaagse praktijk werkt.

Geheimhouding, lobbyen achter de schermen is hun grootste troef. Openbaarmaking de onze. Omdat we nog lang niet alle onderdelen van dit boek behandeld hebben zullen we er in volgende bijdragen op terug komen.

Hits: 27

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)

Voetnoten

1. Vanaf nu worden deze kapitaalgroepen samen als BlackRock&Co aangeduid.
2. Werner Rügemer, *Die Kapitalisten des 21. Jahrhunderts*, PapyRossa Verlag, 357 blz., ongeveer 20 €. Na het eerste verschijnen van deze boekbespreking vernamen we dat er ook een Engelse vertaling van bestaat, uitgegeven bij [tredition](#). Er is een versie in paperback (14,99€), in hardcover (22€) en als e-book (9,99€). Er zou ook een uitgave in het Italiaans en een in het Frans in voorbereiding zijn.
3. Rügemer rekent ook Google, Apple, Microsoft, Facebook, Amazon en de platformbedrijven als Über en Airbnb tot het netwerk van 21ste eeuwse kapitalisme.
4. Men spreekt van handel met voorkennis als iemand aandelen of andere effecten koopt of verkoopt terwijl diegene meer informatie over de onderliggende waarde heeft dan de informatie die algemeen beschikbaar is, dus als hij over voorwetenschap of voorkennis beschikt. Handel met voorkennis wordt gezien als een vorm van marktmisbruik.
5. [Counterpunch](#) 9 januari 2020, *Meet the CEOs Cashing In on Trump's Aggression Against Iran*.
6. De Duitse aandelenindex, beter bekend onder de afkorting DAX
7. Christine Lagarde is nu directeur van de Europese Centrale Bank.
8. De CAC 40 is de aandelenindex van de 40 belangrijkste bedrijven aan de Franse beurs.
9. De Financial Times Stock Exchange Index is de belangrijkste graadmeter van de effectenbeurs van Londen.
10. Exchange Traded Fund, een indexaandeel
11. Het samenwerkingsverband onder leiding van Jeroen Dijsselbloem dat namens de Europese Unie, de Europese Centrale Bank en het Internationale Monetaire Fonds toezicht moest houden op de door deze instellingen verstrekte kredieten aan noodlijdende Europese lidstaten.